

Návrh zásad pro zpracování a práci s adaptačními strategiemi

zpracováno v rámci zakázky

„Analýza místních adaptačních strategií a jejich implementace“

OBJEDNATEL: Moravskoslezské Investice a Development, a.s., Na Jízdárně 1245/7,
Moravská Ostrava, 702 00 Ostrava

ZHOTOVITEL: EKOTOXA s.r.o., Fišova 403/7, 602 00 Brno, Černá Pole

ŘEŠITELSKÝ TÝM: Čestmír Kantor, Gabriela Hřivnáčová , František Jurečka

DATUM: 11.11. 2022 (verze 3.0)

**CENTRUM PRO ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ
A HODNOCENÍ KRAJINY**

Obsah

1	Úvodní informace	3
2	Co by mělo předcházet tvorbě adaptační strategie?	3
2.1	Východiska pro zpracování adaptační strategie města	3
3	Adaptační strategie jako výchozí dokument	4
3.1	Adaptační strategie v hierarchii strategických dokumentů na úrovni města	4
3.2	Doporučená struktura adaptační strategie jako samostatného dokumentu	5
3.2.1	Základní principy a zásady pro tvorbu městské adaptační strategie	5
3.2.2	Základní doporučená struktura strategického dokumentu	5
3.3	Zásady pro zpracování návrhové části adaptační strategie	6
3.3.1	Základní principy návrhové části	6
3.3.2	Doporučená struktura návrhové části adaptační strategie	7
3.3.3	Implementační část strategie	8
3.3.4	Akční plán	8
4	Práce s adaptační strategií	9
4.1	Účelnost a smysl adaptační strategie	9
4.2	Práce s adaptační strategií	10
5	Závěr	10

1 Úvodní informace

Návrh zásad vychází jednak ze závěrů provedené analýzy a jednak z řady praktických a konkrétních zkušeností při zpracování adaptačních strategií pro vybraná města v České republice. Zhotovitel čerpal také ze svých zkušeností nabytých v rámci řešení dlouhodobého projektu LIFE TreeCheck Pro (2018-2022), který se zaměřoval na kompletní metodickou a implementační podporu opatření proti dopadům klimatické změny ve vybraných městech Střední Evropy včetně statutárního města Ostravy.

Navržené zásady se zabývají celým životním cyklem adaptační strategie (dále také AS) od inicializace dokumentu až po jeho implementaci a hodnocení navržených opatření a projektů. Smyslem zásad není detailní rozbor ani popis obsahu jednotlivých částí adaptační strategie, ale spíše souhrn doporučení a praktických rad a zkušeností týmu specialistů na straně zhotovitele. Z toho vyplývá, že tyto Zásady nejsou kuchařkou pro řešení dopadů klimatické změny, ale pouze pomůckou pro zodpovědné pracovníky městských úřadů, kteří jsou garanty za přípravu a zpracování adaptační strategie ve svém městě.

Po úvaze jsou v dokumentu všechny „Zásady pro zpracování a práci ...“ formulovány ve formě „Doporučení“. Je to proto, že účelem dokumentu není určovat a definovat, ale spíše poradit na základě zkušeností a informací získaných při studiu řady strategických dokumentů a následné snaze o jejich analýzu a pochopení.

2 Co by mělo předcházet tvorbě adaptační strategie?

Adaptační strategie je oborová nebo tematické strategie, která reaguje na problémy způsobené klimatickou změnou. Jejím hlavním cílem je zaměřit se při definování konkrétních adaptačních a mitigačních opatření na hrozby a dopady změny klimatu v prostředí daného města. Podobně jako jiné oborové strategie by měla postihnout tuto oblast ve větším detailu než strategický plán, který zahrnuje všechny hlavní rozvojové oblasti ve městě. Částečnou nevýhodou adaptační strategie je poměrně široký a multioborový záběr, který zasahuje částečně i do jiných koncepcí a strategií – jedná se např. koncepce sídlení zeleně, pasporty kanalizace, územní studie krajiny, plány zlepšování kvality ovzduší, koncepty chytrého města a řada dalších. Se všemi těmito dokumenty by měly být adaptační strategie v souladu, ale v řadě případů nepostihuje stejný detail.

Specifické oborové koncepce a strategie mohou mít navíc významnou roli při podpoře implementace vybraných adaptačních i mitigačních opatření, protože obsahují potřebné detaily, které jsou při realizaci těchto opatření nezbytné. Z tohoto důvodu by v rámci adaptační strategií měl být vytvářen tlak/doporučení na aktualizaci a tvorbu dílčích koncepčních dokumentů v přiměřeném rozsahu.

2.1 Východiska pro zpracování adaptační strategie města

Při realizaci adaptační strategie je možné zaujmout 2 základní přístupy:

- A) Problémy, požadavky a priority v oblasti dopadů změny klimatu se vyřeší až v průběhu realizace AS a to především při zpracování tzv. analytické části strategie.
- B) Problémové a prioritní oblasti si město definuje již před zpracováním vlastní strategie (vloží je do zadání) a následně je v rámci strategického dokumentu věnována hlavní pozornost účelně a cíleně těmto prioritním oblastem.

V reálné praxi měst se většinou postupuje podle lepší varianty B), ale ne vždy vycházejí definice priorit z jasně definovaných informací a východisek. Hlavním rizikem je samozřejmě to, že priority si sestavuje především ten, kdo je garantem projektu. Pohled odboru životního prostředí je tedy zajisté jiný než odboru investic nebo územního plánu a vytváření pracovních skupin to zásadně nezmění. Organizační

struktury měst jsou různé a nelze jednoznačně doporučit správný přístup ke garanci adaptační strategie, je to individuální záležitostí každého města.

Přesto lze doporučit některé kroky v rámci přípravy projektu adaptační strategie, které pomohou řešit „správné“ zadání strategie pro dané město:

Doporučení č. 1:

V rámci přípravy zadání pro adaptační strategii (veřejnou soutěž apod.) by si město mělo sestavit přípravnou pracovní skupinu a určit priority a očekávání různých odborů v této oblasti. Součástí by mělo být zpracování výchozí stručné analýzy dopadu hlavních průvodních jevů klimatické změny na základě zkušenosti příslušných odborných útvarů (lesnictví, zemědělství, vodní hospodářství, energetika, správa majetku, zeleň, školství, doprava, cestovní ruch,...). Za hlavní průvodní jevy klimatické změny dnes považujeme extrémní teploty a extrémní srážkové jevy – jak sucho, tak přívalové srážky a povodně.

Doporučení č. 2:

Analýza zranitelnosti města vychází především z analýzy tzv. teplotních ostrovů a identifikace míst s větším výskytem zranitelných skupin obyvatel. Tyto analýzy bývají součástí analytické části AS, ale mohou být i velmi důležité pro město i samostatně bez dalších etap AS. Doporučujeme tedy provést v rámci přípravy na tvorbu AS samostatný malý projekt analýzy zranitelnosti města, který poskytne řadu informací pro upřesnění zadání i prioritních oblastí.

Doporučení č. 3:

Participace veřejnosti na adaptační strategii je dnes naprostou samozřejmostí, avšak do formulace a přípravy zadání se veřejnost často nezapojuje. Doporučujeme provést jednoduchý průzkum s využitím pocitové mapy, dotazníkového šetření nebo jenom ankety v místním tisku a na webových stránkách, který by poskytl pře zahájením strategie první zpětnou vazbu ze strany veřejnosti i odborníků. Ideálním řešením je sbírat názory veřejnosti na vybrané dopady klimatické změny dlouhodobě a tím předejít tzv. „sezónnímu“ efektu, kdy se extrémní jevy příliš neprojevují.

3 Adaptační strategie jako výchozí dokument

3.1 Adaptační strategie v hierarchii strategických dokumentů na úrovni města

Adaptační strategii řadíme mezi tzv. oborové nebo tematické strategie, jejichž zpracování není přímo vyžadováno zvláštními legislativními předpisy avšak vhodnost nebo přímo nezbytnost jejich zpracování vyplývá z lokální situace a priorit nastavených v daném městě. V návaznosti na stále se zhoršující dopady a rizika, která jsou v přímé souvislosti se změnou klimatu je nezbytné přijmout specifická opatření, která umožní realizaci včasných a účinných adaptačních, případně mitigačních opatření, která budou plně v souladu s dalšími rozvojovými oblastmi v daném městě.

Nutnost strategické koordinace se dnes jeví jako jeden ze základních principů úspěšného boje s projevy klimatické změny. Adaptační strategie může být vytvořena v zásadě ve 3 úrovních:

- 1) Jako samostatný strategický dokument se všemi náležitostmi, které vyházejí z národní strategie boje proti změně klimatu, souvisejících evropských dokumentů i příslušné metodiky např.:

a) Metodika tvorby místní Adaptační strategie na změnu klimatu

https://adaptace.ci2.co.cz/sites/default/files/souboryredakce/adaptace_metodika_nahled.pdf

b) Metodika tvorby Adaptační strategie sídel na změnu klimatu

http://www.adaptacesidel.cz/data/upload/2016/06/metodika_adaptace-mest_verze1.pdf

c) Planning for adaptation to climate change. Guidelines for municipalities

<https://base-adaptation.eu/sites/default/files/306-guidelinesversionefinale20.pdf>

- 2) Jako dílčí samostatný strategický dokument, který může vycházet ze základního strategického plánu a nebo jej vhodně doplňovat. V tomto případě je možné tvorbu adaptační strategie zjednodušit a zlevnit a zaměřit se zejména analýzu zranitelnosti a implementační plán včetně Akčního plánu adaptačních a mitigačních opatření.
- 3) Jako nedílná příloha strategického plánu města, která vychází z definovaných strategických cílů, dále je upřesňuje pro cílené směřování adaptačních a mitigačních procesů a definuje vlastní specifické cíle, které jsou naplněny adaptačními a mitigačními opatřeními včetně doplnění příslušných implementačních procesů (hodnocení na bázi indikátorů, monitoring).

Výběr vhodné varianty adaptační strategie může záležet na více okolnostech a to především finančních a koncepčních. Z pohledu strategického rozvoje města nebo aglomerace se může úzké propojení strategických dokumentů jevit jako poměrně výhodné, protože dochází k soustředění odpovědnosti a ke snadnějšímu prosazení klíčových projektů.

3.2 Doporučená struktura adaptační strategie jako samostatného dokumentu

3.2.1 Základní principy a zásady pro tvorbu městské adaptační strategie

V případě rozhodnutí města vytvořit si vlastní samostatnou adaptační strategii je potřeba dbát na minimální zásady a principy, které by měly být v rámci tvorby nové strategie dodrženy. Jedná se především o následující principy:

- 1) **Cílená definice zadání**, která vychází z analýzy zranitelnosti nebo jiných relevantních podkladů a umožňuje prioritní zaměření na problémy daného města.
- 2) **Participativní princip** tedy zapojení široké komunity včetně veřejnosti i odborné veřejnosti do přípravy. Ideální je v tomto případě dlouhodobá práce s veřejností v oblasti projevů klimatické změny, protože se jedná téma, které může být výrazně zkreslené aktuálním stavem počasí a nevyzpytatelnými projevy extrémních jevů.
- 3) **Soulad se základními strategickým plánem města a dalšími oborovými strategiemi**, které tematicky s adaptačními a mitigačními procesy souvisejí.
- 4) **Převzetí jasně odpovědnosti příslušným odborem města** je také podstatným prvkem pro vytvoření životaschopné adaptační strategie. Částečně multioborový dopad adaptačních opatření vytváří prostor pro různé garanční modely, které mohou být v reálném životě města problematické.

3.2.2 Základní doporučená struktura strategického dokumentu

V praxi se nejčastěji pracuje se zavedenou strukturou strategických dokumentů:

- A) Analytická část – obsahuje detailní analýzu zranitelnosti ve vybraných tematických oblastech a kategoriích, zpravidla zahrnuje rozsáhlejší participativní část (rozhovory s hlavními aktéry, kteří působí na území města, pocitová mapa, dotazníkové šetření mezi veřejností, ankety). Ve výsledku definuje hlavní problémy a hrozby pro město vyplývající z dopadů změny klimatu a úroveň připravenosti města čelit těmto hrozbám.

Doporučení č. 4:

Analytická část je časově nejnáročnější a nejdražší částí AS. Může proběhnout výrazně rychleji a levněji, pokud si město připraví samo dílčí analýzy zranitelnosti, priority a provede předběžná šetření mezi veřejností a vybranými aktéry.

- B) Návrhová část – definuje vizi a strategické cíle pro adaptační strategii. V rámci definovaných strategických cílů pak v příslušné struktuře předkládá návrhy jednotlivých adaptačních a mitigačních opatření, které by měly vést k naplnění příslušných strategických cílů. Bližší informace a doporučení – viz kapitola 3.3.2.
- C) Implementační část – definuje jednotlivé oblasti nutné pro podporu vlastní implementace, zpravidla zahrnuje popis řídicích struktur a zodpovědností, metodiku a provádění hodnocení a seznam příslušných indikátorů a také informaci k vedení akčního plánu a jeho vyhodnocování. Bližší informace a doporučení jsou uvedeny v kapitole 3.3.3.
- D) Akční plán – jedna z nejdůležitějších součástí adaptační strategie obsahuje plán na nejbližší období 2-3 let. Bližší informace a doporučení jsou uvedeny v kapitole 3.3.4.

Dokument adaptační strategie by měl obsahovat všechny 4 tyto části, avšak nemusí být nutně odděleny a zpracovány v samostatných dokumentech. Analytická a návrhová část jsou spolu poměrně úzce propojeny a je výhodou pokud jsou zpracovány v rámci jednoho dokumentu. Implementační část může být samostatnou součástí/kapitolou nebo samostatným dokumentem v rámci AS. **U akčního plánu jednoznačně preferujeme samostatný dokument**, protože se s ním dále pracuje a je „živým“ dokumentem, který by se každé 2 roky měl aktualizovat ve formě vydání nové verze akčního plánu.

Doporučení č. 5:

V případě zveřejnění dokumentů adaptační strategie je vhodné uveřejnit na vybraném místě městského webu pouze aktuální a platní verze. Zbývající starší a související dokumenty by měly být uloženy ve složce archiv nebo s odkazem na jiném místě, aby neodcházelo k potenciální záměně platných a neplatných verzí strategie.

3.3 Zásady pro zpracování návrhové části adaptační strategie

3.3.1 Základní principy návrhové části

Návrhová část obvykle definuje základní strategické cíle, které si dané město klade při řešení dopadu klimatické změny. Strategické cíle by měly vycházet:

- 1) Z provedené analýzy zranitelnosti v jednotlivých tematických oblastech před zahájením tvorby AS nebo v jejím průběhu. Analýza by měla být cíleně zaměřena na hlavní dopady klimatické změny v reálném prostředí konkrétního města.
- 2) Ze závěrů participace a průzkumů mezi veřejností i odbornou veřejností.
- 3) Ze strategických cílů hlavních strategických a rozvojových dokumentů města, pokud jsou dostatečně aktuální tak, aby bylo možné určit místní priority adaptačních a mitigačních procesů.
- 4) Z priorit v oblasti ochrany životního prostředí, bezpečnosti, kvality života a ochrany zdraví, které jsou nastaveny na úrovni základních strategických dokumentů města a dalších souvisejících oborových koncepcí a strategií.

Návrhová část adaptační strategie může, ale nezbytně nemusí definovat vizi města v oblasti adaptace na změnu klimatu.

3.3.2 Doporučená struktura návrhové části adaptační strategie

Návrhová část definuje na základě výchozích problémů a potřeb strategické cíle, které by měly být jednoznačně definovány a jednoduše formulovány.

Doporučení č. 5:

Při formulaci strategických cílů je vhodné volit jasnou a stručnou formulaci ve formě několika slov, které zřetelně vystihují daný cíl a jsou snadno pochopitelná. Formulace ve tvaru rozvinutého souvětí, které se občas ve strategiích vyskytují nedávají příliš velký smysl.

Doporučení č. 6:

Strategické cíle by měly být přímo navázány v hierarchii na specifické cíle nebo případně prioritní oblasti tak, aby bylo zcela jasné, jakými dílčími kroky se má cíl dle strategie dosáhnout. Je potřeba se vyvarovat tzv. paralelní struktury, kdy jsou definovány cíle a souběžně např. prioritní oblasti, které nelze jednoznačně se strategickými cíli propojit. Vzniká složitá struktura, která je pak poměrně obtížně pochopitelná i vyhodnotitelná.

Doporučení č. 7:

Návrhová struktura by neměla mít více než 3 úrovně, aby se s ní dalo efektivně pracovat a nebyla překombinovaná. Ideálním příkladem může být hierarchie: **strategický cíl – specifický cíl – rámcová opatření** nebo např. **strategický cíl – prioritní oblast – rámcová opatření**.

Doporučení č. 8:

Navržená opatření v návrhové části by měla být obecná, ale zaměřena na problémy města nebo jeho části tak, aby bylo možné v rámci opatření definovat požadované aktivity nebo projekty. Opatření by neměla být encyklopedickým výčtem možných adaptačních a mitigačních opatření, jak je možné občas ve strategiích vidět.

Doporučení č. 9:

Je vhodné uspořádat navržená rámcová opatření do formy karet nebo jiné šablony, která však zvyšuje riziko formalismu při jejím vyplňování. Ne všechna opatření mají podobný charakter a nemusí vyžadovat vyplnění jednotného formuláře pro dané opatření. Každé opatření by mělo obsahovat minimálně přehledný popis, identifikace hrozeb, na které opatření reaguje, základní doporučené aktivity (příklady projektů), identifikaci souladu s dalšími dokumenty města a indikátory výstupu (dopadové indikátory by měly být následně definovány na úrovni strategických cílů).

Doporučení č. 10:

Rozdělovat navržená opatření dle typu infrastruktury může být zavádějící a není příliš podstatné. Mezi jednotlivými typy infrastruktury navíc nejsou ostré hranice.

Doporučení č. 11:

Zajímavým doplňkem může být schéma vazeb mezi jednotlivými opatřeními vytvořené ve formě matice nebo schématu opatření v rámci celé strategie.

3.3.3 Implementační část strategie

Na základě provedené analýzy strategických dokumentů v městech Moravskoslezského kraje lze jednoznačně říci, že analytická a návrhová část je obvyklou součástí všech posuzovaných dokumentů. Toto však již nelze prohlásit o implementační části a akčním plánu. Občas jsou tyto pojmy dokonce zaměňovány a jako implementační část je prezentován akční plán.

V každém případě implementační část je velmi důležitou součástí strategie, avšak dle analyzovaných dokumentů s největším sklonem k formalismu. Implementační část je často velmi obecná a nerespektuje aktuální situaci v oblasti životního cyklu investičních projektů ve městě. Pro zpracování implementační části přinášíme také několik doporučení/zásad:

Doporučení č. 12:

Implementační část strategie by měla obsahovat návrh řídicích a organizačních struktur, avšak konkrétně v podmínkách daného města. Měl by být definován primárně odbor v rámci města, který bude za realizaci opatření definovaných ve strategii odpovědný nebo bude jejich garantem.

Doporučení č. 13:

Implementační část by měla zahrnovat také procesní návrh implementace jednotlivých opatření ve vazbě na systém městského investičního procesu tak, aby bylo možné hodnotit adaptační potenciály jednotlivých investic, usnadnit jejich realizaci a také efektivně bránit investicím, které jdou proti adaptačním a mitigačním principům a zhoršují dopady změny klimatu ve městě. Toto může zahrnovat např. doplnění investiční směrnice o standardy modrozelené infrastruktury nebo principy mitigace, které by měly být v rámci schvalování investic posuzovány a uplatňovány.

Doporučení č. 14:

Implementační část strategie by měla obsahovat návrh řídicích a organizačních struktur, avšak konkrétně v podmínkách daného města. Měl by být definován primárně odbor v rámci města, který bude za realizaci opatření definovaných ve strategii odpovědný nebo bude jejich garantem. V ideálním případě by měl být také jmenován ve struktuře zodpovědného odboru garant/referent pro modrozelenou infrastrukturu.

Doporučení č. 15:

Implementační část AS by měla zahrnovat nejen indikátory, ale také kompletní metodiku pro vyhodnocení a evaluace jednotlivých navržených opatření (výsledkové indikátory) a strategických cílů (dopadové indikátory).

Doporučení č. 16:

Pro monitorovací indikátory platí pravidlo, že méně je více, protože čím více je indikátorů navrženo, tak tím je větší předpoklad, že se s nimi nebude v reálu pracovat. Dle výsledků analýzy AS je zřejmé, že hodnocení plnění Akčních plánů na úrovni indikátorů je spíše výjimkou než pravidlem.

3.3.4 Akční plán

Adaptační strategie je střednědobým dokumentem, který navrhuje cíle a opatření v horizontu 5 a více let. Pro reálnou práci s danou strategií je nezbytný akční plán, který upřesňuje konkrétní aktivity/projekty/opatření na nejbližší období zpravidla 2 let. Následně by měl být podrobně vyhodnocen a z hodnocení by mělo být patrné, které projekty byly realizovány, které nebyly a které jsou posunuty

do dalšího období. Na základě analýzy dokumentů AS je možné říci, že správně vedený akční plán je spíše výjimkou v rámci celého kraje.

Pro Akční plány lze na základě výsledku analýzy uvést následující doporučení:

Doporučení č. 17:

Akční plán by neměl obsahovat pouze tabulku projektů (k tomu je určen tzv. zásobník projektů), ale měl by být samostatným dokumentem AS, který má jasně definovaný cyklus aktualizace (např. 2 roky) a obsahuje popis priorit v nejbližším období a uvedení stručné anotace ke konkrétním projektům.

Doporučení č. 18:

Projekty/aktivity v Akčním plánu by měly být vždy zveřejněny podobně jako ostatní části strategie a pokud možno na stejném místě webové stránky města.

Doporučení č. 19:

Plnění akčního plánu by mělo být vyhodnoceno před uplynutím daného období, aby bylo možné vydat nový akční plán na další období, který bude výsledky hodnocení reflektovat. Ve vyhodnocení je potřeba identifikovat jasně stav všech plánovaných projektů tak aby bylo zřejmé, jak to s daným projektem dopadlo nebo dopadne.

Doporučení č. 20:

Každý nový akční plán je vhodné vydat opět jako samostatný dokument, který bude schválen příslušným orgánem města nebo obce. Varianta tzv. plovoucích akčních plánů, kde se v jedné tabulce postupně aktualizují barevně různé stavy bývá poměrně nepřehledná a ztrácí se část informace o některých projektech.

Závěrem je nutné důrazně upozornit na tom, že akční plán je prováděcím dokumentem dané strategie. Bez aktuálního a funkčního akčního plánu je strategie neúčinná a není naplňována.

4 Práce s adaptační strategií

4.1 Účelnost a smysl adaptační strategie

Formálním a jasným důvodem pro vytvoření adaptační strategie je zcela jistě dopad klimatické změny na obyvatele města, jejich zdraví i majetek. V praxi je však obvyklé, že adaptační strategie je vytvářena z mnohem pragmatičtějších důvodů a příčin. Nejčastěji je to proto, že její schválení podmiňuje žádost o podporu na adaptační/mitigační projekty a také proto, že její vytvoření samotné je dotované z některého z dotačních schémat. Tento důvod není sám o sobě sporný, pokud je strategie vytvořena pečlivě a kvalitně a pracovníci města s ní dále pracují.

Adaptační strategie je poměrně statický dokument, jehož vytvoření není přímo podmíněno národní legislativou a je proto důležité si před zpracováním vlastní strategie promyslet další kroky jejího využití a aktivního uplatnění. K tomuto lze dát několik dalších doporučení:

Doporučení č. 21:

Před zpracováním strategie je vhodné si promyslet další konkrétní kroky jejího využití pro město, může to být např. podpora vybraných investičních projektů a záměrů, podpora revitalizace vybraných

lokalit nebo snížení dopadů extrémních jevů (přítalové srážky, povodně) a tyto kroky přehledně definovat v úvodu akčního plánu v určité časové ose.

Doporučení č. 22:

Po schválení strategie musí město jednoznačně definovat garanta za implementaci adaptačních a mitigačních opatření navržených ve strategii. Toto může být problém, protože AS je multioborová a může být garantována odborem rozvoje města, životního prostředí, investic, správy městského majetku, útvarem hlavního architekta města apod. Sdílení odpovědnosti (speciální komise a pracovní skupiny) za implementaci opatření v praxi obecně příliš nefunguje. Lze také vytvořit speciální útvar, ale to je spíše možností pouze u velkých měst.

4.2 Práce s adaptační strategií

Vlastní práce s dokumentem adaptační strategie se po jejím schválení omezuje více méně pouze na práci s Akčním plánem. Z tohoto konstatování je zřejmé, že akční plán je téměř nejdůležitější součástí adaptační strategie, protože je to živý a aktuální dokument, který může přímo ovlivňovat investiční procesy v daném městě. Pokud akční plán není aktualizován nebo vůbec nebyl zpracován, pak je účinnost adaptační strategie významně omezena. Mnoho měst řeší a zachraňuje situaci tím, že si příslušné adaptační a mitigační projekty dává do strategických plánů a jiných strategií a tím „zabezpečuje“ jejich realizaci. Tento postup není špatný, ale k čemu je pak adaptační strategie?

Řešením této situace může být několik dalších doporučení, které se částečně opakují (opakování je matkou moudrosti) z doporučeními v kapitole 3.3.4:

Doporučení č. 23:

Akční plán je základní „živou“ součástí adaptační strategie a je nutné mu věnovat velkou pozornost. Měl by být vytvořen současně s adaptační strategií na období nejbližších 2 let (maximálně 3 let). Po uplynutí doby jeho účinnosti by měl být vyhodnocen a na základě tohoto hodnocení vytvořen nový akční plán na další období.

Doporučení č. 24:

Akční plán by měl obsahovat nejen seznam projektů a projektových záměrů, ale i přehledně vysvětlení priorit a dílčích cílů pro nejbližší období. Akční plán je nutno pravidelně vyhodnocovat ještě před uplynutím doby jeho platnosti, aby bylo možné včas vydat akční plán nový a všechny projekty řádně vyhodnotit.

Doporučení č. 25:

Kromě akčního plánu je nutno provádět pravidelné hodnocení adaptačního procesu tak, jak je/mělo by být uvedeno v implementační části strategie. Naplňování strategických cílů by mělo být hodnoceno aspoň několika indikátory dopadu, které mohou ukázat příslušnou pozitivní změnu. Hodnocení by mělo být aspoň v omezeném rozsahu veřejně dostupné.

5 Závěr

Doporučení, která byla formulována v dokumentu vycházejí primárně ze závěrů projektu „Analýza místních adaptačních strategií a jejich implementace“. Při detailním procházení a analýze více než 50 strategických dokumentů na území Moravskoslezského kraje a jejich následné klasifikaci v rámci definovaných kritérií byla zjištěna řada užitečných poznatků o stavu strategických dokumentů a jejich

strukturu. Tyto poznatky nás vedly k formulaci výše uvedených doporučení, která by měla zlepšit kvalitu nových strategických dokumentů bez nutnosti vydávat složité metodiky, standardy a předpisy pro jejich vytváření. V zásadě se jedná pouze o důslednější dodržení již existujících principů, snížení míry formalismu při práci se strategickými dokumenty a hledání jejich maximálního využití ku prospěchu měst i jejich obyvatel.